

บทที่ 1

บทนำ

1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นผลิตผลทางการเกษตรที่เป็นสินค้าส่งออกที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ เพราะยางพาราเป็นสินค้าทางการเกษตรที่ส่งออกเป็นอันดับที่ 1 ของประเทศ และปัจจุบันประเทศไทยได้ทำการส่งออกยางพาราเป็นอันดับที่ 1 ของโลก ในปี พ.ศ. 2549 การผลิตกัมมันต์ยาง และไม้ยางพาราแปรรูปและผลิตภัณฑ์ทำรายได้จากการส่งออกจำนวน 355,326 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2549 ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางทั้งสิ้นจำนวน 14.34 ล้านไร่ โดยภาคใต้มีพื้นที่ปลูกยางมากที่สุด รองลงมาภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง ในขณะที่ภาคเหนือมีพื้นที่ปลูกน้อยที่สุด

สำหรับประเทศที่นำเข้ายางจากประเทศไทยในปี พ.ศ. 2549 ได้แก่ ประเทศจีน ญี่ปุ่น มาเลเซีย สหรัฐอเมริกา และเกาหลีใต้ นับว่าเป็นสินค้าที่นำเงินตราเข้าสู่ประเทศจำนวนมาก ช่วยสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรตลอดจนอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง และมีแนวโน้มที่ปริมาณการผลิตจะขยายตัวเพิ่มขึ้น จากการที่รัฐบาลส่งเสริมให้มีการขยายพื้นที่การปลูกยางเพิ่มขึ้นอีก 1 ล้านไร่ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2549 ประกอบกับราคายางมีเสถียรภาพและอยู่ในระดับสูงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 จึงทำให้เกษตรกรในทุภาคของประเทศไทยเพิ่มการผลิตและขยายพื้นที่การเพาะปลูก

ตามที่มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2546 อนุมัติให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมวิชาการเกษตรดำเนินโครงการปลูกยางพาราเพื่อยกระดับรายได้และความมั่นคงให้แก่เกษตรกรในแหล่งปลูกยางใหม่ ระยะที่ 1 (ปี พ.ศ.2547 – 2549) และอนุมัติให้กรมวิชาการเกษตรใช้เงินกองทุนโครงการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) ปลอดดอกเบี้ย วงเงิน 1,440 ล้านบาท เพื่อดำเนินงานการผลิตพันธุ์ยางจำนวน 90 ล้านต้นให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ พื้นที่ 1 ล้านไร่ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ระยะดำเนินการ 3 ปี โดยกำหนดให้ 17 จังหวัดในภาคเหนือเป็นพื้นที่เป้าหมายในการปลูกยางพารา

จังหวัดอุดรธานีเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคเหนือที่เข้าร่วมโครงการ จึงได้มีการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรับทราบ และมีเกษตรกรที่สนใจมาเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกยางพาราเพิ่มขึ้น

ทุกๆปี โดยที่สำนักงานกองทุนสงเคราะห์ช่างได้รับผิดชอบในส่วนของกรับกล้าช่างพาราจากกรมวิชาเกษตรและทำการแจกต้นกล้าพันธุ์ช่างแก่เกษตรกร มีการอบรมเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราที่เข้าโครงการ มีการอบรมเทคโนโลยีการปลูกยางพารา ติดตามและประเมินผล คอยช่วยเหลือเสนอแนะแก่เกษตรกร

เนื่องจากการปลูกยางพาราในจังหวัดอุดรดิษฐ์ในรุ่นปี พ.ศ. 2547/2548 เป็นกลุ่มนำร่องในการปลูกยางพาราภายในจังหวัด ซึ่งมีความสำคัญอย่างมากต่อการตัดสินใจยอมรับยางพาราไปปลูกในรุ่นปีต่อไป ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกยางพาราของเกษตรกร ในจังหวัดอุดรดิษฐ์ เพราะได้มองเห็นความสำคัญของการปลูกยางพารา ว่ามีส่วนช่วยยกระดับรายได้ของเกษตรกร ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาว่าเกษตรกรในโครงการส่งเสริมการปลูกยางพารา จังหวัดอุดรดิษฐ์ มีการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกยางพาราโดยนำไปปฏิบัติเพียงใด มีปัจจัยอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกยางพารา และเกษตรกรมีปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการนำเทคโนโลยีการปลูกยางพาราไปปฏิบัติอย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลจากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและเสนอแนะการดำเนินงาน โครงการส่งเสริมการปลูกยางพาราและถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกยางพาราแก่เกษตรกรในจังหวัดอุดรดิษฐ์ เพื่อให้การส่งเสริมการปลูกยางพาราตามนโยบายของรัฐบาลประสบความสำเร็จตามเป้าหมายต่อไป

2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในจังหวัดอุดรดิษฐ์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกยางพาราของเกษตรกร
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ในการนำเทคโนโลยีการปลูกยางพาราไปปฏิบัติ

3.ขอบเขตในการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและพื้นที่ในการวิจัย กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราที่เข้าร่วมโครงการปลูกยางพาราเพื่อยกระดับรายได้และความมั่นคงให้แก่เกษตรกรในแหล่งปลูกยางใหม่ ระยะที่ 1 (ปี พ.ศ.2547 – 2549) และได้ผ่านการอบรมและส่งเสริมเรื่องการปลูกและเทคโนโลยีการปลูกยางพาราจาก สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จำนวน 174 คน ครอบคลุมพื้นที่ 8 อำเภอ ในจังหวัดอุดรดิษฐ์

สำหรับขอบเขตด้านเทคโนโลยีการปลูกยางพารานั้น ผู้วิจัยใช้เทคโนโลยีการปลูกยางพาราของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์ยาง

4. นิยามศัพท์

4.1 เทคโนโลยีการปลูกยางพารา หมายถึง วิธีการ เทคนิค ในการปลูก ดูแลรักษาต้นยางพาราซึ่งเป็นความรู้และวิธีการปฏิบัติแบบใหม่ที่เกษตรกรในจังหวัดอุดรดิตถ์ได้รับการส่งเสริมและอบรมจากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำยาง

4.2 เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา หมายถึง ผู้ปลูกยางพาราที่ผ่านการอบรมจากเจ้าหน้าที่จากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางพาราในจังหวัดอุดรดิตถ์

4.3 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมของ สกย. หมายถึง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

4.4 ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการปลูกยางพารา หมายถึง สิ่งที่เกษตรกรได้เรียนรู้มาจากการอบรมจากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางในจังหวัดอุดรดิตถ์ ซึ่งเป็นเทคนิค วิธีในการปลูกยางให้ได้ผลผลิตในปริมาณและคุณภาพตามที่ต้องการ

4.5 ทศนคติต่อการปลูกยางพารา หมายถึง ทศนคติของเกษตรกรที่มีต่อเทคโนโลยีการปลูกยางพาราเจ้าหน้าที่ สกย. และหน่วยงานที่รับผิดชอบ

4.6 การยอมรับเทคโนโลยี หมายถึง การที่เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราได้ผ่านการอบรมเรื่องการปลูกยางพาราและได้นำเทคโนโลยีการปลูกยางพาราจากทาง สกย. ไปปฏิบัติตาม

5. กรอบแนวความคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกยางพาราของเกษตรกรในจังหวัดอุดรดิตถ์มีการกำหนดตัวแปรอิสระคือ ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนแหล่งเงินทุน พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด จำนวนแรงงาน รายได้จากการประกอบอาชีพอื่นๆ รายจ่ายในการลงทุนทำสวนยางพาราในแต่ละปี จำนวนแหล่งการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร จำนวนครั้งของการเข้ารับฝึกอบรม จำนวนครั้งของการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของสกย. สถานภาพการเป็นผู้นำทางสังคม ปัจจัยด้านความรู้เรื่องเทคโนโลยีการปลูกยางพารา ปัจจัยด้านทัศนคติต่อเทคโนโลยีการปลูกยางพารา เจ้าหน้าที่สกย. และหน่วยงานที่รับผิดชอบ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกยางพาราของเกษตรกรในจังหวัดอุดรดิตถ์ ซึ่งเป็นตัวแปรตาม โดยสรุปเป็นแบบจำลองกรอบแนวความคิดการวิจัย ดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

(Independent Variables)

ตัวแปรตาม

(Dependent Variable)

1. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม

- เพศ
- อายุ
- ระดับการศึกษา
- จำนวนแหล่งเงินทุน
- จำนวนแรงงาน
- ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร
- รายได้จากการประกอบอาชีพอื่นๆ
- รายจ่ายในการลงทุนทำสวนยาง
- จำนวนแหล่งการรับข้อมูลข่าวสาร
- จำนวนครั้งของการเข้ารับฝึกอบรม
- จำนวนครั้งของการติดต่อกับเจ้าหน้าที่สทกย.
- สถานภาพการเป็นผู้นำทางสังคม

2. ปัจจัยด้านความรู้ของเกษตรกร

เรื่องเทคโนโลยีการปลูกยางพารา

3. ปัจจัยด้านทัศนคติของเกษตรกร

ต่อเทคโนโลยีการปลูกยางพารา

เจ้าหน้าที่สทกย. และหน่วยงานที่

รับผิดชอบ

การยอมรับเทคโนโลยีการปลูก
ยางพาราของเกษตรกร

6.ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาครั้งนี้คาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำผลการวิจัย ไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนส่งเสริมให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราหรือผู้ที่สนใจ ยอมรับเทคโนโลยีการปลูกยางพารา เพื่อสามารถผลิตยางพาราได้ปริมาณและคุณภาพตามที่ต้องการ

7.สมมติฐานของการวิจัย

การศึกษานี้ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้
มีปัจจัยบางประการทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านความรู้ และด้านทัศนคติที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกยางพารา ของเกษตรกรในจังหวัดอุดรดิตถ์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved